

УДК 351

*О. С. Решетнікова,
аспірант, Національна академія державного управління при Президентові України, м. Київ*

СУЧАСНА ТАРИФНА ПОЛІТИКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ СТИМУЛЮЮЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЛЯ ТЕПЛОПОСТАЧАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*О. S. Reshetnikova
Postgraduate, National Academy for Public Administration under the President of Ukraine*

MODERN TARIFF POLICY AND THE INTRODUCTION OF INCENTIVE REGULATION FOR DISTRICT HEATING ENTERPRISES

Одним із найважливіших важелів впливу на діяльність суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання є тарифна політика. Тарифна методологія, що застосовується сьогодні в Україні у сфері централізованого теплопостачання і чинна система обліку споживання ресурсів спричиняють нераціональне їх використання як суб'єктами ринку природних монополій, так і споживачами.

У статті досліджено сучасну тарифну політику у сфері централізованого теплопостачання в Україні. Виявлені проблеми фінансово-економічного стану теплопостачальних підприємств зумовлені здебільшого чинною системою ціноутворення, яку умовно називають системою «витрати+». Розглянуто недоліки чинної тарифної методології та переваги впровадження нової, більш ефективної тарифної політики для теплопостачальних підприємств, яка називається стимулюючим регулюванням. Проаналізовано особливості нормативно-правового забезпечення систем тарифоутворення «витрати+» та стимулюючого регулювання.

Tariff policy is one of the most important levers of influence on the activity of the subjects of management in the field of heat supply. The tariff methodology in Ukraine applied today in the area of district heating and the current system of accounting for the consumption of resources cause their irrational use as subjects of the market of natural monopolies as well as consumers. The article examines the modern tariff policy in the area of district heating in Ukraine. The revealed problems of the financial and economic state of the district heating enterprises are mainly due to the current pricing system, which is conventionally called the system "Costs +". The disadvantages of the current tariff methodology and advantages of introducing a new, more effective tariff policy for district heating enterprises, which is called stimulating regulation, are considered. The peculiarities of normative legal support of tariff-setting systems "Costs +" and stimulating regulation are analyzed.

Ключові слова: *стимулююче регулювання, RAB-регулювання, державне регулювання, тарифна політика, тарифоутворення, сфера теплопостачання, нормативний метод, система тарифоутворення «витрати+».*

Key words: *stimulating regulation, RAB-regulation, state regulation, tariff policy, tariff-making systems, heat supply sphere, normative method, tariff-making systems "costs+".*

Постановка проблеми

Тарифна політика є одним з ключових чинників створення ринкових умов для діяльності суб'єктів природних монополій, а також для інших суб'єктів ринку незалежно від того, до якої форми власності відноситься суб'єкт, що надає відповідні послуги.

Виявлені проблеми фінансово-економічного стану теплопостачальних підприємств зумовлені здебільшого чинною системою ціноутворення, яку умовно називають системою «витрати+». При цій системі існує прямий зв'язок між розміром тарифів та розміром витрат підприємства. При застосуванні цього методу більшість витрат, що включаються до тарифів, розраховуються нормативним методом. Даний метод відрізняється від методів, що застосовуються у країнах з розвинутою ринковою економікою.

Тривале застосування неефективної системи тарифоутворення у сфері теплопостачання призвело до технічної зношеності основних фондів підприємств, зростання вартості послуг, погіршення їх якості та надійності надання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питання тарифної політики активно обговорюються серед спеціалістів, як теоретиків, так і практиків, а також самими споживачами, оскільки ця проблема торкається без винятку всіх.

Питання обґрунтованості й ефективності тарифної політики висвітлено у роботах: Г. М. Филюка, В. І. Чиж, Д. О. Устінова та інших [1-3].

Зокрема, Г. М. Филюк розглядає фінансово-економічні аспекти тарифної політики на ринках природних монополій. В.І. Чиж критично аналізує сформовану систему управління витратами в галузі і через її вдосконалення бачить основний напрямок оптимізації тарифної політики. У роботах Д.О. Устінова розглянуто сучасний стан тарифної політики у сфері житлово-комунального господарства України, проаналізовано найбільш болючі проблеми даної галузі, запропоновано порядок формування та регулювання економічно обґрунтованих тарифів на житлово-комунальні послуги.

Незважаючи на значну кількість існуючих публікацій, питання забезпечення ефективності тарифної політики на теплопостачальних підприємствах залишаються недостатньо висвітленими.

Невирішені раніше частини загальної проблеми

Не зважаючи на удосконалення нормативно-правової бази з питань тарифоутворення, фінансово-економічний стан теплопостачальних підприємств продовжує загострюватися. Високі темпи зростання тарифів призводять до зростання заборгованості з боку споживачів, неналежною залишається якість надання послуг.

Відсутність стимулів для залучення інвестиційних коштів для модернізації основних засобів суб'єктів природних монополій у сфері теплопостачання обумовлює низькі темпи їх відновлення та не дозволяє впровадити сучасні та ефективні технології.

Метою цієї статті є дослідження недоліків чинної системи тарифоутворення, а також переваг системи стимулюючого регулювання з метою покращення тарифної політики для теплопостачальних підприємств.

Вклад основного матеріалу

На сьогодні в Україні діє витратний метод формування тарифів, а саме метод «витрати+», який не відповідає стандартам, визначеним директивами ЄС. Він не створює стимулів для підприємств, що підпадають під державне регулювання, скорочувати видатки та підвищувати ефективність.

Чинна система регулювання тарифів в Україні орієнтована на інвестиції за рахунок власних фінансових ресурсів (амортизація та кошти в обсязі, передбаченому в установлених в тарифах для виконання інвестиційних програм) та не забезпечує повного покриття економічних витрат, пов'язаних із здійсненням регульованої діяльності, зокрема, в більшості з них не передбачається нарахування прибутку на інвестований капітал.

Використання цього методу ціноутворення призвело до того, що теплопостачальні підприємства не спроможні ефективно працювати в ринкових умовах і надавати споживачам послуги економічно доцільним чином та належної якості, вони характеризуються зношеністю основних фондів, низьким рівнем інвестиційної привабливості, нерівномірним ціновим навантаженням на різні категорії споживачів.

Актуальними для розв'язання залишаються наступні проблеми:

- зношеність та висока аварійність теплових мереж в умовах подальшої обмеженості фінансування;
- відсутність економічних стимулів до підвищення ефективності діяльності підприємств сфери теплопостачання, що призводить до зростання тарифів та загострює питання платоспроможності споживачів;
- втрати теплової енергії в мережах, що призводить до низької якості забезпечення споживачів тепловою енергією;
- незадовільний фінансовий стан теплопостачальних підприємств, неспроможність залучення інвестицій, утримання висококваліфікованих кадрів та впровадження новітніх технологій.

Вирішення зазначених проблем потребує удосконалення тарифної політики, з тим, щоб вона забезпечувала теплопостачальні підприємства ресурсами для їх сталого функціонування та розвитку, здійснення своєчасного оновлення та модернізації інфраструктури, стимулювала до належного рівня якості надання послуг споживачам.

Слід відмітити, що тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання теплової енергії в Україні розраховуються:

- для ліцензіатів Київської міської державної адміністрації та обласних державних адміністрацій відповідно до Порядку формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води, затверджених постановою КМУ від 01.06.2011 № 869 (дія Постанови КМУ № 869 до 01.01.2016 поширювалась на ліцензіатів НКРЕКП) [4];

- для ліцензіатів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Регулятор, НКРЕКП) у сфері теплопостачання відповідно до Порядку формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води», затвердженого Постановою від 24.03.2016 № 377 (далі – Порядок № 377) [5].

Порядком № 377 вдосконалено механізм формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води і запропоновано методику формування тарифів на теплову енергію за нормативним методом з елементами стимулюючого тарифоутворення.

Зокрема, Порядком визначено, що нормування втрат теплової енергії в теплових мережах та питомих витрат палива і електроенергії, які використовуються для виробництва та транспортування теплової енергії, здійснюється в установленому законодавством порядку відповідно до міжгалузевих, галузевих методик, інших нормативних документів з нормування витрат та втрат ресурсів, у яких враховуються основні особливості технологічних процесів конкретного виробництва.

З метою стимулювання заходів щодо зменшення втрат теплової енергії при її транспортуванні тепловими мережами Порядком передбачено врахування на визначений період втрат теплової енергії в теплових мережах, відмінних від визначених згідно з пунктом 2.6 розділу II Порядку та розрахованих відповідно до встановлених уповноваженим органом методик (порядків) щодо стимулювання зменшення рівня втрат теплової енергії в теплових мережах.

Крім того, постановою НКРЕКП від 01.07.2016 № 1214 затверджено Порядок урахування втрат теплової енергії в теплових мережах у тарифах на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, яким передбачено впровадження механізму стимулювання теплопостачальних підприємств до скорочення фактичних втрат теплової енергії до розрахункових значень з одночасним диференційованим врахуванням різниці між фактичними і розрахунковими втратами теплової енергії при встановленні тарифів на теплову енергію та затвердженням програми зниження фактичних втрат теплової енергії для кожного конкретного підприємства [6].

Зазначимо, що Указом Президента України від 12.01.2015 р. № 5 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна-2020» та Розпорядженням КМУ від 03.04.2017 р. № 275-р «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій на 2017 рік» передбачено, зокрема, завдання щодо реформи системи тарифоутворення та відновлення фінансового стану підприємств галузі теплопостачання, залучення інвестицій для модернізації технічної бази, підвищення операційної ефективності, зменшення обсягу споживання енергоресурсів.

Удосконалення тарифної політики та запровадження стимулів до підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, можуть відбутися шляхом запровадження більш дієвої та ефективної системи тарифного регулювання, а саме – забезпечення переходу до стимулюючого регулювання. У зв'язку з цим, у 2016 році НКРЕКП розпочала активну підготовчу роботу щодо запровадження стимулюючого регулювання, зокрема у сфері теплопостачання. Мета - створити ефективний механізм формування тарифів, а для оновлення інфраструктури галузі сформувати сприятливе інвестиційне середовище.

Формування тарифів на принципах стимулюючого регулювання – це сучасний та дієвий підхід до регулювання діяльності господарюючих суб'єктів, який дуже добре зарекомендував себе в міжнародній регуляторній практиці, тому що спонукає підприємства до ефективного використання ресурсів та підвищення ефективності діяльності в цілому. Це дозволить усунути одну з причин кризового технічного стану інфраструктури сфери теплопостачання, де основна частина основних засобів була створена дуже давно, та враховуючи інфляцію в Україні, сьогодні їхня вартість значно нижча за ринкову вартість. Тарифне регулювання на принципах стимулюючого регулювання у сфері теплопостачання запроваджене, зокрема, у Польщі, Литві, Естонії, Чехії, Угорщини та Латвії.

Відповідно до світового та європейського досвіду регулювання тарифів на послуги, що надаються суб'єктами природних монополій, для нарахування амортизації використовується справедлива вартість активів, які використовуються в регульованій діяльності («регуляторна база активів»). Законом України «Про природні монополії» передбачено можливість визначення та врахування у розрахунку тарифів регуляторної бази активів і включення в тарифи амортизації та доходу на інвестований капітал, але це може бути за умови переходу до стимулюючого регулювання.

З метою напрацювання нормативно-правової бази задля впровадження механізму стимулюючого регулювання, як одного з пріоритетних напрямків діяльності НКРЕКП у частині державного регулювання сектору теплопостачання, зокрема, було розроблено та прийнято [7, 8, 9, 10]:

1. Постанову № 967 від 27.07.2017 р. «Про затвердження Порядку формування тарифів на транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами на принципах стимулюючого регулювання» (далі – Порядок № 967);

2. Постанову № 964 від 27.07.2017 р. «Процедура встановлення тарифів на транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами на принципах стимулюючого регулювання» (далі – Процедура № 964);

3. Постанову № 965 від 27.07.2017 р. «Про встановлення регуляторної норми доходу на регуляторну базу активів для суб'єктів, що провадять (мають намір провадити) господарську діяльність з транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами» (далі – Постанова № 965);

4. Постанову № 966 від 27.07.2017 р. «Про затвердження Порядку визначення регуляторної бази активів суб'єктів природних монополій, що здійснюють господарську діяльність з транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами» (далі – Порядок № 966).

Слід зазначити, що Порядок № 967 передбачає застосування визначених параметрів регулювання, що мають довгостроковий термін дії та стимулюють суб'єктів природних монополій до підвищення якості послуг та ефективності діяльності з поступовим скороченням неефективних витрат, забезпечує створення умов для залучення інвестицій з метою сталого функціонування та розвитку, передбачає цільові завдання суб'єкту господарювання щодо скорочення витрат теплової енергії в мережах та зменшення витрат на електроенергію для технологічних потреб з транспортування теплової енергії.

Процедура № 964 включає вимоги до оформлення заяви на встановлення тарифу, перелік документів, які ліцензіат повинен надати разом із заявою на встановлення тарифу, порядок та строки розгляду заяви, умови, за яких здійснюється перегляд тарифу на транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами.

Зазначене дозволить установлювати тариф на транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами у разі застосування стимулюючого регулювання відповідно до чітко визначеної процедури, яка регламентує офіційно установлений порядок дій та оформлення необхідних документів, зокрема вимоги до оформлення заяви на встановлення тарифу, перелік документів, які ліцензіат повинен надати разом із заявою на встановлення тарифу, порядок та строки розгляду заяви, умови, за яких здійснюється перегляд тарифу на транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами.

Постанова № 965 передбачає застосування визначених параметрів регулювання, що мають довгостроковий термін дії. Це дозволить забезпечити залучення інвестицій, що в свою чергу надасть стимули суб'єкту господарської діяльності, що здійснює діяльність сфері транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, для ефективної роботи та підвищенню інвестиційної привабливості компанії, стимулює суб'єктів природних монополій до підвищення якості товарів та ефективності з поступовим скороченням неефективних витрат, забезпечує створення умов для залучення інвестицій з метою сталого функціонування та розвитку.

Порядок № 966 установлює механізм визначення ліцензіатом регуляторної бази активів, груп активів, що входять до складу регуляторної бази активів ліцензіата, строки їх корисного використання та метод їх обліку для розрахунку необхідного доходу від здійснення діяльності з транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами. Зазначене дозволить визначити джерела фінансування інвестиційної програми суб'єктам господарювання та створити умови для суттєвого поліпшення технічного стану магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж, оновити основні фонди, що сприятиме покращенню теплопостачання споживачів (у тому числі населення), забезпечує створення умов для залучення інвестицій з метою сталого функціонування та розвитку.

Зазначимо, що з метою досягнення балансу інтересів споживачів, ліцензіатів НКРЕКП і держави, забезпечення безперешкодного доступу споживачів, замовників, ліцензіатів, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, організацій, що представляють інтереси споживачів, громадських організацій, засобів масової інформації та інших заінтересованих осіб до інформації та їх обізнаності на засадах гласності, відкритості, добровільності та свободи висловлювань постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866 затверджено Порядок проведення відкритого обговорення проектів рішень НКРЕКП (Далі – Порядок № 866), яким визначено процедуру організації та проведення відкритого обговорення проектів рішень НКРЕКП, зокрема з питань встановлення цін (тарифів) [11].

Необхідно підкреслити, що всі вищезазначені проекти Постанов НКРЕКП пройшли відкрите обговорення, на якому були заслухані та проаналізовані отримані зауваження/пропозиції зацікавлених сторін, слухні з яких були враховані при доопрацюванні проектів документів, а інші – вмотивовано відхилені.

З огляду на викладене, можна стверджувати, що НКРЕКП створено достатню нормативно-правову базу та передумови, необхідні для переходу теплопостачальних підприємств до стимулюючого регулювання, забезпечення їх сталого функціонування та беззбиткової діяльності.

Висновки і перспективи подальших досліджень

У статті розглянуто особливості чинної системи тарифоутворення для теплопостачальних підприємств, обґрунтовано необхідність впровадження стимулюючого регулювання як важливого чинника підвищення інвестиційної привабливості та ефективності діяльності суб'єктів природних монополій.

Сучасна система регулювання суб'єктів природних монополій у сфері теплопостачання (метод «витрати+») не дає стимулів для підприємств, оскільки орієнтована на інвестиції за рахунок власних фінансових ресурсів, не забезпечує повного покриття економічних витрат, пов'язаних із здійсненням регульованої діяльності, а тому є неефективною. Його перевагою є лише те, що всім учасникам (НКРЕКП, суб'єктам господарювання та споживачам) є зрозумілим процесів формування, встановлення та застосування тарифів за діючим законодавством. Чинний метод не забезпечить підвищення ефективності теплопостачальних підприємств, створення належних умов для залучення інвестицій для модернізації інфраструктури, підвищення якості послуг. Навпаки, - буде очікуватись подальше загострення проблем, невідповідність стандартам, визначеним директивами ЄС.

Формування нормативно-правової бази для встановлення тарифів на принципах стимулюючого регулювання було розпочато НКРЕКП у 2016 році. Як результат, у липні 2017 року було розроблено та затверджено НКРЕКП пакет відповідних нормативно-правових документів, які створили необхідне підґрунтя для переходу до механізму стимулюючого регулювання. Очікується, що завдяки впровадженню нового методу тарифоутворення будуть створені умови для залучення інвестицій з метою переоснащення підприємств у сфері теплопостачання, забезпечені стимули для підвищення ефективності діяльності та якості послуг, що надаються.

У подальшому буде досліджено та проаналізовано більш детально нормативно-правову базу у сфері тарифного регулювання та надано рекомендації в частині її вдосконалення.

Література.

1. Филук, Г. М. Фінансово-економічні аспекти тарифної політики на ринках природних монополій [Текст] / Г. М. Филук // Фінанси України. – 2001. – № 2. – С. 55-62.

2. Чиж, В. І. Інформаційне забезпечення управління витратами підприємств житлово-комунального господарства (теорія і практика) [Текст] : монографія / В. І. Чиж – Луганськ: Вид-во СНУ ім. Даля, 2005. – С. 288.

3. Устінов Д. О. Проблеми та шляхи вдосконалення сучасної тарифної політики на послуги ЖКГ [Науковий вісник ЧДІЕУ № 2 (6), 2010 Регіональна економіка] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.

4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» від 1 червня 2011 р. № 869.

5. Постанова НКРЕКП «ПОРЯДОК формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води» від 24.03.2016 № 377.

6. Постанова НКРЕКП «Про затвердження Порядку урахування втрат теплової енергії в теплових мережах у тарифах на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання» від 01.07.2016 № 1214.

7. Постанова НКРЕКП «ПОРЯДОК формування тарифів на транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами на принципах стимулюючого регулювання» від 27.07.2017 № 967.

8. Постанова НКРЕКП «Про затвердження процедури встановлення тарифів на транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами на принципах стимулюючого регулювання» від 27.07.2017 № 964.

9. Постанова НКРЕКП «Про встановлення регуляторної норми доходу на регуляторну базу активів для суб'єктів, що провадять (мають намір провадити) господарську діяльність з транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами» від 27.07.2017 № 965.

10. Постанова НКРЕКП «Про затвердження Порядку визначення регуляторної бази активів суб'єктів природних монополій, що здійснюють господарську діяльність з транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами» від 27.07.2017 № 966.

11. Постанова НКРЕКП «ПОРЯДОК проведення відкритого обговорення проектів рішень НКРЕКП» від 30.06.2017 № 866.

References.

1. Fyliuk, H. M. (2001). Finansovo-ekonomichni aspekty taryfnoi polityky na rynkakh pryrodnykh monopolij [Financial and economic aspects of tariff policy in the markets of natural monopolies]. Finansy Ukrainy [in Ukraine].

2. Chyzh, V. I. (2005). Informatsijne zabezpechennia upravlinnia vytratamy pidpriemstv zhytlovo-komunal'noho hospodarstva (teoriia i praktyka) [Information provision of management of expenses of enterprises of housing and communal services (theory and practice)]. V. I. Chyzh. Luhans'k: Vyd-vo SNU im. Dalia [in Ukraine].

3. Ustinov D. O. (2010). Problemy ta shliakhy vdoskonalennia suchasnoi taryfnoi polityky na posluhy ZhKH [Problems and ways of improving the modern tariff policy for utility services]. Rehional'na ekonomika - Regional economy [in Ukraine].

4. Cabinet of Ministers of Ukraine (2011), Regulation of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On ensuring a unified approach to the formation of tariffs for housing and communal services», available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/869-2011-%D0%BF> (Accessed 01 June 2011).

5. National Commission for state regulation in the energy and utilities (2016), «Resolution of the National Commission for State Regulation in the Utility Services «Procedure for formation of tariffs for thermal energy, its

production, transportation and supply, services for centralized heating and hot water supply», available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0835-16> (Accessed 24 May 2016).

6. National Commission for state regulation in the energy and utilities (2016), «Resolution of the National Commission for State Regulation in the Utility Services «On Approval of the Procedure for Accounting for Thermal Energy Losses in Heat Grids in Tariffs for Thermal Energy, its Production, Transportation, Supply», available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1124-16> (Accessed 01 July 2016).

7. National Commission for state regulation in the energy and utilities (2017), «Resolution of the National Commission for State Regulation in the Utility Services «Procedure for formation of tariffs for transportation of thermal energy by main and local (distribution) thermal networks on the principles of stimulating regulation», available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0967874-17> (Accessed 27 July 2017).

8. National Commission for state regulation in the energy and utilities (2017), «Resolution of the National Commission for State Regulation in the Utility Services «On Approval of the Procedure for Establishing Tariffs for the Transport of Thermal Energy by Main and Local (Distribution) Thermal Networks on the principles of stimulating regulation», available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/v0964874-17> (Accessed 27 July 2017).

9. National Commission for state regulation in the energy and utilities (2017), «Resolution of the National Commission for State Regulation in the Utility Services «On the establishment of a regulatory norm for income on the regulatory basis of assets for entities conducting (intending to carry out) economic activities for the transportation of thermal energy by main and local (distribution) heat networks», available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0965874-17> (Accessed 27 July 2017).

10. National Commission for state regulation in the energy and utilities (2017), «Resolution of the National Commission for State Regulation in the Utility Services «On Approval of the Procedure for Determining the Regulatory Basis of Assets of Natural Monopoly Subjects Carrying out Economic Activities for the Transmission of Thermal Energy by Main and Local (Distribution) Thermal Networks», available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0966874-17> (Accessed 27 July 2017).

11. National Commission for state regulation in the energy and utilities (2017), «Resolution of the National Commission for State Regulation in the Utility Services «On approval of the Procedure for conducting an open discussion of draft decisions of the National Commission that carries out state regulation in the fields of energy and utilities», available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0866874-17> (Accessed 30 June 2017).

Стаття надійшла до редакції 19.06.2018 р.